

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 9/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED],
zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová, s. r. o., Piaristická 46, Trenčín, IČO 36 837 867, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Matúš Košara, proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 14 Cb 174/2015-243 z 26. októbra 2018, rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob 1/2019-367 z 27. novembra 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 38/2021 zo 16. augusta 2022 a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. novembra 2022 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) namietanými v záhlaví tohto uznesenia a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 Cb 174/2015 proti žalovanej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“), o zaplatenie sumy 283 800 eur z titulu bezdôvodného obohatenia.

3. Sťažovateľ sa v predmetnom súdnom konaní domáhal vrátenia žalovanej sumy. Ťažisko súdneho konania spočívalo v tom, že žalovaná ako dodávateľ vystavila faktúry úpadcovi ako odberateľovi za predaj tovaru na sumy 182 000 eur a 101 400 eur. Úpadca faktúry uhradil 28. septembra 2012 a 1. októbra 2012, hoci úpadcovi nebol dodaný žiaden tovar, a teda nebolo zrejmé, z akého právneho titulu boli už uvedené faktúry uhradené.

4. Sťažovateľ v predmetnom súdnom konaní tvrdil, že úpadca nedostal žiadne reálne protiplnenie a v skutočnosti sa vec javila tak, že išlo iba o to, aby z účtu úpadcu odišli finančné prostriedky v žalovanej sume a následne sa papierovo a tvrdeniami predmetný únik kamufloval, keďže i samotná zmluva, resp. zmluvy mali nejasnú formu, nebol určený dátum ich uzavretia, ako i ďalšie náležitosti. Obdobne dodacie listy neboli opatrené podpisom oprávnenej osoby úpadcu a neboli v konaní opoznané štatutármi úpadcu.

5. Žalovaná uviedla, že sťažovateľom popísaný skutkový stav je neúplný a nestotožňuje sa s ním, pretože tovar dodaný bol, ale netrvala na tom, aby na dodacích listoch úpadca potvrdil prevzatie tovaru z dôvodu, že jej vzťah k vtedajšiemu konateľovi úpadcu bol taký, že spoločne chodili na dovolenky, a teda išlo o džentlmenské dohody.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby. V rozsudku č. k. 14 Cb 174/2015-243 z 26. októbra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) uviedol, že považoval za preukázané, že tovar žalovanou dodaný bol, pretože žalobca v konaní nepreukázal, že úpadca nemal právnu povinnosť dodať svojmu zákazníkovi tovar, resp. že úpadca si tento obstaral u iného subjektu. Súd prvej inštancie taktiež uviedol, že pokiaľ by sa mohlo javiť, že v danom prípade má sťažovateľ preukazovať neexistenciu niečoho, tak negatívna dôkazná teória je súčasťou civilistickej doktríny považovaná za prekonanú s tým, že je možné preukazovať aj negatívne skutočnosti, pričom odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z roku 2010 (sp. zn. 22 Cdo 3108/2010). V nadväznosti na uvedené by teda podľa prvoinstančného súdu v zmysle negatívnej dôkaznej teórie bolo na žalovanej, aby po 6 rokoch preukazovala, že tovar dodala, a takáto požiadavka je v rozpore s požiadavkou právnej istoty.

7. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podal sťažovateľ odvolanie.

8. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť. Krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 8 Cob/1/2019-367 z 27. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“). Stotožnil sa so záverom, že ak sťažovateľ tvrdil, že úpadca uvedený tovar nadobudol inak ako od žalovanej, ktorej jeho cenu zaplatil úhradou sporných faktúr, bol povinný svoje tvrdenie preukázať. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, keď vyvodil záver o neunesení dôkazného bremena.

9. Proti rozsudku krajského súdu bolo zo strany sťažovateľa podané dovolanie. Najvyšší súd uznesením č. k. 5 Obdo 38/2021 zo 16. augusta 2022 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) dovolanie sťažovateľa odmietol.

10. V dovolaní sťažovateľ napadol postup krajského súdu spočívajúci v nepripustení a neprihliadnutí na návrh na vykonanie dôkazu, ktorý sťažovateľ uplatnil podaním zo 7. januára 2019, teda po plynutí lehoty na podanie odvolania, a to pripojenie trestného spisu

Okresného riaditeľstva Policajného zboru Považská Bystrica ČVS: ORP-775/OEK-PB-2013 a uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Považská Bystrica ČVS: ORP-775/OEK-PB-2013 z 30. novembra 2018, ktoré v čase konania na súde prvej inštancie neexistovalo. Tieto dôkazy potvrdzovali všetky doterajšie tvrdenia sťažovateľa o tom, že tovar nebol dodaný žalovanou, ale inou spoločnosťou. Na predmetné dôkazy nebolo možné prihliadnuť podľa konajúcich súdov najmä z dôvodu, že o uvedenej trestnej veci mal mať údajne sťažovateľ vedomosť, a teda skutočnosť, že tento dôkaz nenavrhol vykonať skôr, nemôže byť považovaná za konanie bez vlastnej viny.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Podstatou argumentácie sťažovateľa je to, že podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutia sú arbitrárne a nepreskúmateľné.

12. Sťažovateľ zastáva názor, že ho všeobecné sudy zaťažili povinnosťou preukazovať skutočnosť, ktorá neexistuje, čím popreli účel a význam spravodlivého rozloženia dôkazného bremena medzi stranami sporu.

13. Napadnutými rozsudkami a ich odôvodnením okresný súd a krajský súd porušili základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu tým, že mu znemožnili uplatňovať nárok v súdnom konaní.

14. Sťažovateľ sa nestotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu spočívajúcim v tom, že *„žalobca v konaní nepreukázal, že úpadca nemal právnu povinnosť dodať svojmu zákazníkovi tovar, resp. že úpadca si tieto obstaral u iného subjektu.“*

15. Sťažovateľ zastáva názor, že už uvedený postup najvyššieho súdu, ako aj predchádzajúce postupy okresného súdu i krajského súdu signalizujú porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a sú v rozpore so základnými princípmi právneho štátu, a to najmä s dôrazom na princíp spravodlivosti ako jeden z najvýznamnejších princípov uplatňovaných v práve.

16. Podľa sťažovateľa z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie sú rozpoznateľné jasné kritériá, ktoré viedli najvyšší súd k už spomenutým záverom, a teda v ňom absentuje primerané zdôvodnenie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľ namieta, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jeho označené práva. Napadnuté rozhodnutia sťažovateľ považuje

za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu, že ho všeobecné súdy zaťažili povinnosťou preukazovať skutočnosť, ktorá neexistuje, čím popreli účel a význam spravodlivého rozloženia dôkazného bremena medzi stranami sporu.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím okresného súdu a napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

19. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

20. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

21. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti rozsudku okresného súdu preskúmal krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

22. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v dovolaní proti rozhodnutiu krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

23. Na spresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovateľ by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohol uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti sťažovateľ neidentifikoval, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdí.

24. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľa uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu a proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

25. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

26. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

27. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchytil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Obdo 38/2021 zo 16. augusta 2022 s ústavou a dohovorom.

28. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v rámci dovolania uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

29. Sťažovateľ opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP založil na tvrdení, že odvolací súd oznámil sťažovateľovi termín verejného vyhlásenia rozsudku až 25. novembra 2019, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku stanovil na 27. november 2019, čím odvolací súd podľa sťažovateľa porušil zákonnú 5-dňovú lehotu podľa § 219 ods. 3 CSP. Odvolací súd nepripustil a neprihliadol na návrh sťažovateľa na vykonanie dôkazu, ktorý uplatnil podaním zo 7. januára 2019 v odvolacom konaní, a to na pripojenie trestného spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Považská Bystrica ČVS: ORP-775/OEK-PB-2013 a uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Považská Bystrica z 30. novembra 2018, ktoré v čase konania na súde prvej inštancie neexistovalo.

30. Sťažovateľ namietal, že odvolací súd nepripustil a neprihliadol na jeho podanie žalobcu z 1. februára 2019, v ktorom sťažovateľ predložil viaceré listinné dôkazy, ktoré boli doručené do správcovského spisu, s odôvodnením, že sťažovateľ mal podľa súdu v predmetnom trestnom konaní postavenie poškodeného, a preto mohol listinné dôkazy predložiť už počas konania na súde prvej inštancie. Tento názor odvolacieho súdu považuje za svojvoľný, neodôvodnený, ktorý nemá oporu v zákone. Uviedol, že sťažovateľ nemal postavenie poškodeného v trestnom konaní. Sťažovateľ v konaní vystupoval ako oznamovateľ, preto právny záver odvolacieho súdu o postavení sťažovateľa ako poškodeného v trestnom konaní nevyplýva podľa sťažovateľa zo žiadneho zákonného ustanovenia ani z judikatúry.

31. K týmto námietkam najvyšší súd uviedol, že na č. l. 359 spisu sa nachádza informácia o výsledku doručenia listinného rovnopisu – oznámenia termínu VVR T27/11 adresovaná právnomu zástupcovi sťažovateľa do elektronickej schránky jeho advokáta, odoslaná súdom 20. novembra 2019 a doručená právnomu zástupcovi sťažovateľa 25. novembra 2019 (bod 28 odôvodnenia).

32. Dovolací súd dodal, že skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľa oznámenie o čase a mieste konania verejného vyhlásenia rozsudku včas doručované súdom do jeho elektronickej schránky fakticky prevzal až 25. novembra 2019, nepredstavuje v tomto prípade takú mieru zásahu, ktorá by vo výsledku zakladala ústavný rozmer porušenia práva strany na spravodlivé súdne konanie (bod 29 odôvodnenia).

33. K listinným dôkazom, na ktoré sa sťažovateľ odvolával ako na novoty v odvolacom konaní (uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Považská Bystrica a vyšetrovací spis) a ktoré navrhoval vykonať ako dôkaz preukazujúci, že 2-dráhový bowling nedodala žalovaná, najvyšší súd uviedol, že tieto skutočnosti mali byť súčasťou vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-775/OEK-PB-2013. Uvedené informácie týkajúce sa správy spoločnosti [REDAKOVANÉ] mali byť vo vyšetrovacom spise obsiahnuté už začiatkom roka 2018, a teda sťažovateľ najneskôr ku dňu vyhlásenia dokazovania za skončené (26. septembra 2018) v predmetnom spore na súde

prvej inštancie mohol navrhnúť vykonať dôkaz oboznámením sa s písomnou správou spoločnosti [REDAKOVANÉ] z 20. decembra 2017, resp. s obsahom vyšetrovacieho spisu. Odvolací súd tiež konštatoval, že sťažovateľ o trestnom stíhaní vedel od roku 2014, a teda jeho tvrdenie, že o výsledku trestného stíhania sa dozvedel až 2. januára 2019 od svojho veriteľa, keď mu ten doručil uznesenie o zastavení trestného stíhania v nadväznosti na jeho argumentáciu o dôkazoch, ktoré bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, vyhodnotil súd ako neopodstatnené (bod 35 odôvodnenia).

34. Dovolací súd, korigujúc rozhodnutie odvolacieho súdu, ďalej uviedol, že žalobca v odvolaní samotnom vôbec netvrdil splnenie niektorej z podmienok na použitie nových prostriedkov procesného útoku/obranu v zmysle § 366 CSP, toto jeho tvrdenie bolo obsiahnuté až v samostatnom podaní doručenom súdu po uplynutí lehoty na podanie odvolania, keď už na žiadne takéto skutkové tvrdenia súd prihliadnuť nemôže (podanie z 2. januára 2019, pričom odvolacia lehota uplynula 12. novembra 2018). Teda jeho tvrdenie sa nemohlo stať predmetom odvolacieho prieskumu a odvolací súd naň neprihliadol. Z § 364 v spojení s § 365 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolateľ uplynutím lehoty na podanie odvolania stráca možnosť rozširovať rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda. Taktiež odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd tak prejednal podané odvolanie v uvedenom rozsahu a na podanie dovolateľa z 2. januára 2019 a v ňom vznesené tvrdenia už prihliadať nemohol (bod 36 odôvodnenia).

35. Napokon dovolací súd na záver uviedol (bod 43 odôvodnenia), že dovolaním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Základnými odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd podrobne zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Skutkovým základom každého súdneho rozhodnutia je súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu konania. Ku skutkovým zisteniam súd dospieva posúdením (vyhodnotením) skutkových poznatkov, ktoré získava najmä dokazovaním. Dôkaz slúži na preukázanie skutočností, o ktorých nesie účastník dôkazné bremeno. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Spôsob vykonávania dokazovania a vykonania alebo nevykonania toho-ktorého dôkazného prostriedku však určuje súd v závislosti od toho, či jeho vykonanie je relevantné a efektívne pre rozhodnutie sporu vo väzbe aj na ďalšie dôkazné prostriedky, ktoré boli vykonané, a či tieto sú postačujúce na rozhodnutie sporu po vecnej stránke.

36. Z uvedených dôvodov dovolací súd konštatoval (bod 44 odôvodnenia), že ak žalobca vyčítal odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov na rozhodnutie, potom nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1 Cdo/41/2017, 2 Cdo/232/2017, 3 Cdo/26/2017, 4 Cdo/56/2017, 5 Cdo/90/2017, 7 Cdo/11/2017, 8 Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (napr. II. ÚS 465/2017). Vychádzajúc z uvedeného, procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý nevyhovel návrhu na doplnenie dokazovania, teda možnosti uplatniť novoty v priebehu odvolacieho konania, nebolo podľa názoru dovolacieho súdu strane sporu

znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, čím by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. Najvyšší súd vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP potom podľa názoru ústavného súdu správne uzavrel, že dôvody prezentované sťažovateľom v postavení dovolateľa nenapĺňajú obsah odňatia možnosti konať pred súdom takým procesným postupom súdu, ktorý by viedol k záveru, že súd prvej inštancie a odvolací súd rozhodovali svojvoľne a ich závery boli neudržateľné (bod 45 odôvodnenia)

38. Ústavný súd konštantne judikuje, že § 420 písm. f) CSP upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prerokovanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. IV. ÚS 314/2020).

39. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

40. Najvyšší súd napokon dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa je potrebné odmietnuť z dôvodu, že nie je prípustné, keďže dovolacie dôvody neboli vymedzené zákonom stanoveným spôsobom v súlade s § 420 písm. f) CSP.

41. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia v časti, v ktorej sťažovateľ uplatňoval dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľom nastolené otázky. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. To je pre ústavný súd rozhodujúce a tomu zodpovedá aj záver najvyššieho súdu, ktorý námietky sťažovateľa o existencii vady podľa § 420 písm. f) CSP vyhodnotil ako nedôvodné.

42. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval (a stabilizovaná judikatúra priamo vyžadovala, pozn.), preto napadnuté uznesenie v predmetnom prípade nemohlo znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

43. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa a jeho závery, ku ktorým v napadnutom uznesení došiel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa podrobne vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa neoznámene miesta a času vyhlásenia rozhodnutia krajského súdu, nepripustenia novôt v odvolacom konaní a nepripustenia dôkazov, otázkami uplatnenia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. K porušeniu označených práv sťažovateľa nedošlo z dôvodu, že námietky, ktoré sťažovateľ formuloval v podanom dovolaní, posúdil najvyšší súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, a došiel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom vo veci.

44. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

45. Ak najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom došiel k názoru, že dovolanie sťažovateľa je potrebné odmietnuť, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa.

46. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky či inú zrejmu nespravodlivosť v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu. Navyše sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v rámci podaného dovolania.

47. Ústavný súd preto konštatuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval, preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

48. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu